

2 кыра белех оБолоругар тылы сайынарныга аьаБас дьарык конспега.

Тема: Кыын. Хаар.

БелеБе: 2 кыра (3 -4 саастаах оБолор)

Дьуерэлэьэр дьарыктар: Тулалыыр эйгэ, тылы сайынарны, музыка, мэийии.

Сыала: Кыын уонна хаар туьунан ейдебулу (кердерен, иьитиннэрэн, хамсатан, тыьттاران, мэийтэрэн, ааттатан) кэцэтии. Истэр, сацарар, илиинэн оцорон таьаарар сатабылларын сайынарны. Тыл саппааьын байыты.

Туттар тэриллэр: «Кыын» - хартыына, хаар ойуута, дьицнээх хаар, кумааьы хаар кыырпахтара, музыка, пластилин, клеенка, фланелеграф, салфетка, инчэьэй губка.

Дьарык барыта:

1. ОБолорго тегуруччу туруоран баран «Хаар» Ариан Кондратьев хобоонун ааБан иьитиннэрии уонна хамсанылары оцотторуу.

2. «Кыын» хартыынаны кердеруу.

- Бу хартыынаба туох кестеруй? (ойуур). Ойуурга мастар хаарынан буруллубуттэр. Туох барыта хаарынан буруллубут: мастар, мастар аннылара, сир барыта хаар туьэн уруц хаарынан буруллубут. Керуц эрэ оБолоор, биьиги сирбит эмиэ хаар эбит.

- ОБолор, хаар тоБо туспутэ буолуой? (оБолор эппиэттэрэ) .

- Кыын буолан оБолор туох тацас кэппиттэрий? ТоБо?

- Хаарынан хаамтахха хайдах тыаьырый? (хаамаллар)

4. Билигин биьиги хаар тыаьын истиэхпит. (устан иьитиннэрии) .

Хайдах тыаыырый? Хаарбыт хаачыргыыр эбит. Хайдах ецнее5уй? (мацан), тыытан кереллер. (тымныы). Хантан туьэрий хаар? (халлаантан). Хаары текунутэн ытыскытыгар тутан олоруц эрэ. Хайдах буолла? (уулунна). То5о ууларый? (итиигэ)

5. «Мацан хаар» ырыаны истии, хамсаныыны утугуннэри.

Мацан хаар -3 таынабыт, мацан хаар - 3 таынабыт.

Хаачыргыыр - 3 тоьур5уубут, хоочургуур - 3 тоьур5уубут, эргийэн тэлээрэр, мацан хаар, мацан хаар - бэгэччэкпитин хамсатан эргийэбит.

6. Биьиги билигин хаар кьи оцоруохпут. Хаар кьи тебелеех, истээх уонна атахтаах. Хаар кьи ата5а эмиэ тегурук эбит. Ейдеен керуц, бу ус тегуруктэртэн тебете - кыра, иьэ - орто, ата5а - улахан тегурук. .Билигин ытыскыт иьигэр пластилины ылан ус тегуругу бекунутэн оцоруц, уонна урут уеьээ уурталаац. Хаар кьиэбит тебетугэр бэлэм оцоруллубут бэргэьэни кэтэрдэбит.

Хаар кьиэбитин тутан туран музыканнан хамсаныаххайыц.

2 кыра белех оБолоругар интегрированной дьарык конспега

Темата: «Кунчээн ыалдытты кэллэ»

Сыала:

- ОБолору дьону кытта кэпсэтэргэ кеБуйуу, тылларын сайыннары;
- Кун туьунан билиилэрин хацаты (туохха кини туьалыырый? ХайдаБый кини?);
- Ытыстарынан традиционнайа суох уруьуйдуур ньыманы салгы билиьиннэри;
- Айылбаба харыстабыллаахтык сыьаннаьарга уонна кини кэрэтин ейдеен керерге уерэти;
- СаБалаабыт улэлэрин тийэБэр тиэрдэллэрин ситийи.

Туттар тэрилэ: халлаан куех листэр (50 x 50), гуашь (араБас, кыьыл ецнеех), булууьэлэр (ытыстарын угар), салфеткалар, кун ойуулаах иллюстрациялар.

Ытыллыбыт улэ:

- Прогулкаба сылдьан куну кэтээн керуу;
- 1.« Куцэ ыалдыттыбыт» остуоруйаны кэпсээьин;
 - 2.Куну араас иллюстрацияларга керуу, быьытын уонна ецун быьаары;
 - 3.Кун туьунан ырыалары , хобьоннору уерэти;
 - 4.Айылба кестуулэрин туьунан таабырнар таайсы.

Дьарыктаны барыта:

1. Иитээччи: О5олоор, билигин мин эьиэхэ таабырын таайтархам, истэн баран туох туьунан этиллэрин миэхэ этээриц:

Кэннигинэн турдахха Сарсыарда аайы турдахха

Кэтэхпитин сылытар. Аьаппакка ыцырар

Иннигинэн буоллахха Утуйаары сыттаха

Иэдэспитин ититэр. Саьан хаалан кыьытар.

О5олор: Кун.

Иитээччи: Сепке эттигит. Кун ким да иннинэ туран, уеьээ халлаацца утуену, кэрэни бэлэхтии тахсар эбит. Дьэ о5олор кун ханнык утуе быьылары оцороруй? (о5олор эппиэттэрэ)

Иитээччи: О5олор кун сири сырдатан, ириэрэн сири сылытан уунээйилэри уьугуннартыыр, оччо5о от – мас барыта уьуктан сири аьыттан биьиэхэ бэрсэр. Ол эрэн кун сорох кэмцэ кылгас кэмцэ тахсар уонна сылыппат буолан хаалар. Ол ханнык дьыл кэмигэр оннук буоларый? (о5олор эппиэттэрэ).

Иитээччи: Бугун хайдах кун буолбутуй? Куннээх ду эбэтэр былыттаах? (о5олор эппиэттэрэ).

Иитээччи: Таьырдьа бугун куммут чэмэличчи тыкпыт, ол курдук биьиги эмиэ кун оцоруохпут. Себулэьэ5ит дуо?

О5олор: себулэьэн.

Иитээччи: Бугун биьиги киистэннэн, харандааьынан буолбакка бэйэбит ытыспытынан оцоруохпут. Кун хайда5ый о5олор? Туохха майгыннырыый? (о5олор эппиэттэрэ)

Иитээччи : Ханнык фигура5а майгыннырыый? (о5олор эппиэттэрэ)

Иитээччи: Хайдах ецнее5уй? (оболор эппиэттэрэ)

Иитээччи: Сеп.Аны билигин оонньоохпут.

Тарбахтарга оонньоу: «Кунчээн, сылааста а5ал эрэ»

Ытыспытын уунуохха

Куммутун керуеххэ,

Киниттэн сылаабы ылыхха,

Куустэ - уохта эбиниэххэ,

Ытыспытын таыныахха

Куну кытта оонньоохха. (ыстаналлар, ытыстарын таыналлар).

2.Иитээччи хайдах оцорору кердерер. Үарыр5атар оболорго иитээччи биирдиилээн кемелеьер. (оболор улэлиир кэмнэригэр кун туьунан ырыа тыаьыр).

3.Иитээччи: П.Тобуруокап «То5о?»

4.Иитээччи: Бугун тугу гынныбыт? (оболор эппиэттэрэ)

Иитээччи оболордуун улэлэрин кереллер. «Кунчээннин оонньоубут» (музыка тыаьыр).